

8 Přílohy práce

8.1 Příloha č. 1: seznam respondentů

Pseudonym	Věk	Facebook	Instagram	YouTube
Aneta	14	NE	ANO	ANO
Bedřich	13	NE	ANO	ANO
Cyril	14	NE	ANO	ANO
Daniel	14	ANO	ANO	ANO
Eva	14	ANO	ANO	ANO
Filip	13	ANO	ANO	NE
Gabriela	13	NE	ANO	ANO
Honza	13	NE	ANO	ANO
Ivan	14	NE	ANO	ANO
Jiří	12	ANO	ANO	ANO
Karel	12	ANO	NE	ANO
Lucie	14	ANO	ANO	ANO
Martin	13	NE	NE	ANO
Nikola	14	ANO	ANO	ANO

8.2 Příloha č. 2: přepisy rozhovorů

Aneta (14)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

A: Chodím na YouTube a Instagram.

TH: Prč nemáš Facebook? Je tam nějaký důvod?

A: Tak zaprvý je to takový zastaralý a taky moc mejch kamarádů to nepoužívá a tak.

TH: Tvoji vrstevníci, spolužáci, kamarádky, profil na Facebooku nemají?

A: Třeba maj i ale nepoužívaj ho. Jsou spíš na tom Instagramu. Jede teda i TikTok ale ten já teď vůbec nepoužívám.

TH: Ještě jsi říkala, že Facebook ti přijde zastaralý. Dokázala bys říct v čem, nebo proč?

A: No mně přijde že už tam teď prostě nejsou ani mladý, spíš prostě ty starý.

TH: Chápu. Zeptám se tě k tomu YouTube – dokázala bys říct, jak často na něj chodíš a kolik zde v průměru strávíš času?

A: To je hrozně různý, ale třeba tak hodinu denně.

TH: Hmm, a přihlašuješ se denně?

A: Jako jak kdy. Někdy tam nejsem vůbec a někdy zas dlouho.

TH: Máš tam svůj profil? Chodíš tam přihlášená?

A: Jojo, jsem přihlášená, ale třeba videa tam nemám ani jedno. Jakože nepřidávám.

TH: Když se přihlíšíš na hlavní stránku, tak zde vidíš nějaká videa. Víš, nebo tušíš na základě čeho se vybírá, jaká videa zde budou? Kdo nebo co to dělá?

A: No to dělá algoritmus, je to třeba podle toho na co jsem klikla, co jsem sledovala a někdy jsou tam takový ty „mohlo by vás zajímat“, což je úplně náhodná věc většinou. Třeba dorty (smích).

TH: Super, myslíš, že kromě zmíněných kliků a sledování ve výběru videí hraje roli ještě něco jiného?

A: No třeba na co jsem koukala víc, tak to tam bude víc. Nebo možná když jsem na něco klikla a šla pryč tak mi to ukáže znova, abych to dokoukala. A třeba možná na co koukají lidi, který sleduju? Nevím.

TH: Proč chodíš na YouTube, co zde sleduješ?

A: No to je různý, ale třeba Terku, Kovyho a tak, to nevím, jestli znáš.

TH: Kovyho zrovna ano.

A: Jo, jen on už moc nepřidává videa no.

TH: Takže youtubery, rozumím. Sleduješ zde ještě někoho?

A: Asi ne no.

TH: Ani hudbu třeba?

A: Ne, na to mám Spotify nebo je mám stažený písničky.

TH: Zpátky k YouTube, myslíš, že se ti obsah nějakým způsobem přizpůsobuje? Tomu, co se ti líbí?

A: Vlastně jo, jsou tam některý věci, který třeba vůbec nechápu, proč se mi nabízej, ale jinak je to docela dobrý. Jsou tam prostě věci, který ten YouTube ví, že bych chtěla sledovat.

TH: Myslíš, že ty, jako uživatel, máš možnost ovlivnit, co se ti na hlavní stránce a v návrzích bude doporučovat?

A: No teoreticky někde v nastavení (smích), ale jinak nevím, to jsem nezkoušela nikdy, nemám s tím zkušenosti.

TH: Chápu. Kdybych za tebou přišel jako někdo, kdo se poprvé přihlásil na YouTube, a poprosil tě, jestli bys mi mohla říct, co mám dělat, aby se mi toto video přestalo doporučovat – poradila bys mi?

A: No, třeba to nějak zablokovat. teď teda nevím jak, ale jestli to jde, tak by se pak nezobrazovalo, ne? Nějaký takový tlačítko tam určitě bude.

TH: Ale nevěděla bys poradit, kde přesně?

A: To ne, nevím.

TH: Nevadí. A co naopak, kdybych se tě zeptal naopak neznale, Aneto prosím, co mám dělat, aby se mi doporučovala jen videa s autama – věděla bys poradit, jestli to můžu nějak ovlivnit?

A: No myslím, že bys jako dal odebírat lidi co přidávají videa s autama. Nebo tam jdou nějak přidat koníčky? Jo a taky že jo že budeš hodně koukat na videa s autama, tak pak ti to bude doporučovat.

TH: Kdybych ti řekl, že existují možnosti, jak ovlivnit obsah a videa, která se ti doporučují, zajímalo by tě to?

A: No, mně se doporučují videa, co chci. Takže jsem docela spokojená a asi by mě to nezajímalo.

TH: Dobře. Poslední otázka k YouTube, proklikáš někdy návrhy videí vpravo?

A: Jo někdy jo a právě pak je hned to, že jsem tam dlouho (smích). Ale moc dlouho ne, třeba tam vidím nějaký nový, tak na to kouknu, ale jinak už mě tam pak třeba z toho nic nezajímá.

TH: Rozumím. Tak pojďme na Instagram – jak dlouho zde máš účet?

A: Tyjooooo. Asi tak dva roky.

TH: Asi víš, že Instagram je od dvanácti...

A: (skáče do řeči) Já viiiiiim (smích). Ale tak prostě oni tam všichni měli už účet taky, tak jsem si říkala, že to nevadí, jen jsem trochu pozměnila datum narození no.

TH: Mně to rozhodně nevadí. A co tě k tomu založení tedy vedlo? Vrstevníci?

A: Mělo to lidi okolo a taky třeba segra když něco hledala a říkala si jééé to je hezký, tak mi to pak vždycky musela ukazovat, tak jsem si říkala, že se budu dívat sama.

TH: Dokázala bys říct, kolik tu trávíš času?

A: Taky tak hodina asi no.

TH: A jak to vypadá, když Instagram zapneš, co zde děláš?

A: Nooo prostě jsem na té hlavní stránce, koukám, co tam je nového, třeba od mých kamarádů. A jinak koukám prostě na cizí lidi no.

TH: Dokázala bys mi říct, co tam vídáš za příspěvky? Klidně si ho zapni.

A: Jsou tam ty storička. Pak jsou tam třeba nějaký děti, i když vůbec nevím, proč se mi ukazují. Potom tam jsou oblečení, nebo tak něco, jídlo. (zapíná Instagram) No hele jídlo, selfiečka náhodných lidí, nějaký tutoriály.

TH: Takže tam jsou i příspěvky od lidí, který nesleduješ?

A: Mmmm. Spíš jako je nesleduju. Nebo já jim kouknu na profil, projdu pár fotek, ale nezačnu je sledovat (smích).

TH: Jasný. Dokázala bys říct, kdo nebo co určuje, jaké příspěvky budeš vídat?

A: No asi zas nějaký ten algoritmus.

TH: Hmm. Stejná otázka jako u YouTube – dokázala bys říct, na jakém základě se řadí příspěvky na hlavní stránce? Proč je například první příspěvek úplně nahoře?

A: Tak asi bych řekla, že tam hrajou roli ty hashtagy, když jsou třeba stejný jako ty, který se mi líbí nebo na který klikám. Nebo od toho samýho člověka jsem mu už něco lajkla nebo ho sleduju. Ovlivňuje to asi hlavně tohle, možná ještě něco?

TH: Napadlo by tě ještě něco? Kdybys měla dvě kamarádky, kterým stejně lajkuješ fotky a obě fotku přidaly, co by rozhodlo o tom, která bude výš na hlavní stránce?

A: Asiiiiii... čas? Kdy jsem to lajkla? Jo a na jaký fotce jsem strávila víc času.

TH: Víc času myšleno, jak dlouho jsi na ni koukala?

A: Jo.

TH: Myslíš tedy, že Instagram monitoruje, jak dlouho se na co díváš?

A: Myslím, že jo.

TH: Myslíš, že můžeš ty jako uživatelka ovlivnit to, jaké příspěvky a v jakém pořadí je vidíš?

A: Tak určitě koho sleduju. Nebo právě že to lajknu nebo prostě co tam dělám.

TH: Tušíš, zda je někde možnost to přímo ovlivnit? Třeba v možnostech, nastavení a podobně?

A: Asi by to tam mohlo někde bejt. Ale nevím teda, nehledala jsem to nikdy.

TH: Jasný. Kdybys měla možnost ovlivnit to, co uvidíš, a zasahovat do způsobu výběru a řazení, zajímala by tě taková možnost?

A: Asi ne. Takhle když to zapnu tak mně se to prostě líbí. Když tam je něco novýho, tak je to nahoře. Nestalo se mi myslím, že bych třeba fotku, která se mi fakt líbí, našla až někde dole. Prostě ten Instagram ví, že se mi bude líbit, a dá ji nahoru. Takže bych se asi i bála, abych to nějak nerozbila (smích).

TH: Takže s řazením příspěvků jsi spokojena tak, jak aktuálně je?

A: Jooo.

TH: Dobře. Poslední otázka: všímáš si někdy reklamy na Instagramu?

A: Jo, je tam docela často. Prostě je pár příspěvků a najednou reklama. Buď to jako placená spolupráce, někdy dokonce neoznačená jakože „helééé jakou používám novou rtěnku, je úžasná“. Nebo úplně náhodně je tam třeba nějaká knížka „kupte si tuhle knížku, máme ji na e-shopu“ (smích).

TH: Dokázalas bys říct, proč se ti třeba zobrazuje ta reklama na tu knížku?

A: Asii, protože jsem koukala na příspěvky s knížkama?

TH: Poslední otázka, k Instagramu i YouTube. Je na těchto platformách něco, co se ti nelíbí a chtěla bys změnit, nebo naopak chybí a chtěla bys přidat?

A: Tyjo, to je těžká otázka (pauza). Asi ani nic.

TH: Když tě nic nenapadá, tak jsi spokojená?

A: Joo. Asi malý věci, ale ty si třeba nevzpomenu.

Bedřich (13)

TH: Facebook, Instagram, YouTube – jaké z těchto sociálních sítí využíváš?

B: Instagram a YouTube mám.

TH: Je důvod, proč nemáš Facebook?

B: Asi ho nepotřebuju, nemám prostě důvod. Mně stačí ten Instagram, ale jinak Facebook já jako nepotřebuju, nemám motivaci. Ani vrstevníci, co vim, tak nemaj.

TH: Co když se chceš s kámoši na dálku pobavit? Jaké používáte platformy?

B: Noo, když my chceme se pobavit tak normálně WhatsApp. A když se chceme třeba vidět, jako na počítači a tak, tak stejně jako teď (rozhovor probíhal přes Google Meet, pozn. a.)

TH: Tak pojďme k tomu Instagramu. Jak dlouho jej máš?

B: Tak 1,5 roku, nějak na podzim jsem ho zakládal.

TH: Takže zde máš vyšší věk? Netrápí tě to?

B: Ani ne, jinak bych se tam nemohl zaregistrovat no.

TH: A co tě k tomu vedlo si ho založit?

B: Měli to kámoši kolem, tak jsem chtěl taky.

TH: Jak často jej využíváš?

B: Noo jako občas. Třeba jednou za týden tam mrknu, co je nového, ale nic moc nepřidávám a moc času tam netrávim. Prostě spíš za zábavou tam chodím.

TH: Tvoje činnost zde tedy probíhá tak, že pouze sjedeš novinky na hlavní stránce? Děláš zde ještě něco jiného, jako zprávy, vyhledávání a podobně?

B: Hele to ne, fakt jen ta hlavní stránka. Mám prostě nějaký stránky a lidi, který sleduju, tak tam vždy vidím od nich to nejnovější.

TH: Dokázal bys mi říct, klidně si Instagram otevři, jaké příspěvky na hlavní stránce vidíš? Jaký obsah?

B: teď nevím, jak se to přesně vyslovuje jo (smích), ale memy? Prostě ty vtipný obrázky. Tak to je vlastně všechno, co tam vidím asi (otevřít Instagram, odmlka). Jo ještě teda že jo příspěvky od kámošů... rodiny.... No, ale hlavně ty memy fakt.

TH: Když takto vidíš ty příspěvky – dokázal bys mi říct, kdo, nebo co je vybírá?

B: No Instagram, podle toho, co sleduju.

TH: Nic jiného, pouze příspěvky od lidí, které sleduješ?

B: Nooo, jo.

TH: A na základě čeho se příspěvky řadí? Proč je první příspěvek první a ne třeba desátý?

B: Tak rozhodne to algoritmus, ale teď na základě čeho... hm... tak asi jaký příspěvky lajkují? Koho sleduju a tak.

TH: Hm, napadá tě ještě něco?

B: Jako určitě tam ještě něco hraje roli, ale teď nevím co no.

TH: Dobře, zkusme příklad. Dvě tvé kamarádky, kterým jsi v minulosti lajknul dvě fotky, přidají fotku. Co by mohlo ještě rozhodnout, čí fotka bude výš?

B: Asi, která je lajkovanější? Která je víc komentovaná, nebo prostě která má lepší hodnocení.

TH: Jak to myslíš, hodnocená?

B: (smích) noooo, nevím. Asi prostě která má víc lajků a komentářů.

TH: Ok, kdyby tě něco napadlo ještě v průběhu rozhovoru, klidně se k tomu můžeme vrátit. Zajímalo by mě, jestli si myslíš, když se podíváš na hlavní stránku, že se ti obsah, tobě jako Bedřichovi, přizpůsobuje?

B: Přizpůsobuje. Jojo. Podle toho, co sleduju, nebo čím trávím čas, na kterým účtu třeba, tak mi to pak bude nabízet podobný účty, jak to říct... Prostě, který jsou podobný nebo dávají stejný obsah. Když sleduju hodně memy, tak mi to pak třeba nabídne kanál, kterej dělá taky memy.

TH: Myslíš, že ty jako uživatel, můžeš nějakým způsobem ovlivnit to, jak se ti budou příspěvky řadit?

B: To asi ovlivnit nemůžu, ne? Myslím, že ne. Ne. Jedině... ne, neuvědomuju si, že bych mohl. Možná třeba kdybych začal sledovat jiný účty, tak mi to trochu změní, to asi jo. Ale jinak ne. Jako třeba že by bylo něco v nastavení, to si nemyslím.

TH: Nic jiného tě nenapadá?

B: Fakt ne.

TH: Kdybych ti řekl, že existují způsoby, jak obsah ovlivnit, zajímaly by tě? Nebo ti to je jedno spíš?

B: Zajímalo by mě to určitě. protože chtěl bych jako, aby se mi to ukazovalo ještě líp, než jak to je.

TH: Takže teď se ti způsob řazení nelíbí?

B: Noooo jako nejsem, po chvíli už mě to zajímá mnohem míň, takže bych to možná radil trochu jinak.

TH: Dobře. Všimáš si někdy reklamy?

B: Jo je tam no.

TH: Vídáš ji často, štve tě, nevadí ti...?

B: Mně ty reklamy jsou jedno. Prostě na ně neklikám a přejedu jí. Že by mě to štvalo to ne.

TH: Myslíš, že se ti také přizpůsobuje?

B: Určitě, určitě jo. Podle toho, třeba co sleduju nebo že na něco koukám. Tak mi to pak na podobný produkt hodí reklamu.

TH: Ok. Pojďme na YouTube. Vzpomeneš si, od kdy na něj chodíš?

B: Tyjo, tak tři čtyři roky.

TH: Jak často ho používáš a kolik času na něm trávíš průměrně?

B: Takhle, jdu tam odpoledne a pustim si třeba playlist písniček. Ale třeba na to nekoukám, u toho něco dělám. A až večer se pak podívám na nějaký videa. Ale jsem tam denně, akorát někdy dýl, někdy ne. Asi záleží, ale pár hodin denně to bude.

TH: Co tam sleduješ, krom písniček?

B: Určitě youtubery, český, zahraniční, Kovy, Stejk, a tak. Spíš ty český. Jinak asi nic ty jo. Zřídka nějaký náhodný, když něco najdu na hlavní stránce, ale to spíš občas no. Určitě ne že bych sám něco vyhledával.

TH: Chodíš na YouTube přihlášený?

B: Jojo jsem, ale nic tam nepřidávám nebo tak. Videá občas lajkuju, když mi něco vadí, tak to okomentuju.

TH: Sám jsi říkal, že ti ta hlavní stránka občas něco doporučuje. Stejně tak návrhy vedle videa. Stejná otázka jako u Instagramu – víš, nebo alespoň tušíš, na základě čeho se tato videa vybírají? A podle čeho jsou řazena?

B: Já si myslím, že na hlavní stránce, je to zas podle nějakýho algoritmu. Prostě co já jako uživatel lajkuju, sleduju a tak. A ty návrhy vedle videí mám pocit, že přidávají sami uživatelé. Jak jsou takový ty karty vpravo, který se mi navrhuje?...

TH: Jo.

B: ... no tak to přidává ten autor. Tak si to myslím.

TH: Hmm. Už jsi to nakouzl, dokázal bys dát dohromady důvody, proč se ti video na hlavní stránce zobrazí? A proč je na první pozici a ne až ve třetím řádku?

B: Určitě teda to, jak je sledovaný, nebo že to algoritmus vyhodnotí, že to je nějaký content, kterej by se mi mohl líbit. Podle toho, jak dám lajk, jestli je sdílím ty videa a takový věci. A... no... jako určitě, koho často sleduju, respektive komu dám odběr. A já to nějak matně vim od Kovyho, on to vysvětloval, jak ten algoritmus funguje, ale nevzpomenou si asi.

TH: Takže ponětí o algoritmu máš od Kovyho, některého z jeho videí?

B: Jojo, určitě jo.

TH: Myslíš tedy, že se ti YouTube přizpůsobuje?

B: Jo dost.

TH: Myslíš, že ty jako uživatel můžeš nějakým způsobem ovlivnit, co se ti na hlavní stránce zobrazí?

B: Taky si myslím, že nijak v nastavení to ovlivnit nemůžu. Jako... asi ne no.

TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti existují, zajímalo by tě to, nebo je ti to jedno spíš?

B: Zajímalo.

TH: Proč?

B: No u YouTube je to takový, ještě horší jak u Instagramu. Zaujmu mě první videa, ale pak kdybych si chtěl pustit něco dál, tak mi to doporučuje nezajímavý věci, takže si musím třeba sám něco vyhledat. Určitě bych si to asi nastavil nějak líp.

TH: Ok. Poslední otázka – ať už Instagram nebo YouTube, je zde něco, co tě štve a chtěl by si změnit, nebo naopak ti zde chybí a chtěl bys to přidat?

B: Hmm... hele jako to zas asi ne. Občas tam jsou nezajímavý věci, ale úplně bych to zas asi nepotřeboval změnit. Jsem spokojenej jinak asi.

Cyril (14)

TH: Facebook, Instagram, YouTube – jaké z těchto sociálních sítí využíváš?

C: Instagram a YouTube.

TH: Takže na Facebooku nejsi? Máš nějaký důvod, proč ne?

C: Mě to teda ani nenapadlo, ale hlavně mi to rodiče nedovolili. Neptal jsem se ani proč, prostě nechtěj, abych tam byl no.

TH: Rozumím. Tak pojďme na Instagram – jak dlouho zde jsi?

C: Asi rok, dva tak.

TH: A co tě vedlo k tomu si ho založit?

C: Jako měli ho všichni a tak. Prostě mě zajímalo, co tam je.

TH: Jak často sem chodíš a kolik zde trávíš času?

C: Přihlašuju se tak denně a trávím tu asi 2 hodiny.

TH: Jak to vypadá, když se přihlásíš? Co zde děláš?

C: No tak občas přidám třeba nějaký storiečko, ale to moc nedělám. Jinak koukám na fotky a podobně na tý hlavní stránce, ani tolik nevyhledávám. Jak sleduju hodně lidí tak mi to trvá, než projedu všechny ty příspěvky.

TH: Kolik sleduješ lidí nebo stránek?

C: Tak přes tisíc.

TH: Jaký obsah zde vídáš? Vybavíš si, co za příspěvky zde jsou?

C: Jako já teď jezdím dost na skejtu, takže to i sleduju, takže tohle a pak třeba nějaký lidi nebo příspěvky (otevívá Instagram). Teďka taky fotbal tu vidím, Dominika Feriho... a auta.

TH: Tušíš, kdo nebo co příspěvky, které uvidíš, vybírá?

C: No tak podle toho, co sleduju.

TH: Napadá tě ještě něco, na základě čeho by se mohly vybírat?

C: Hmm, asi ne.

TH: Mě by teď zajímalo, jestli víš nebo tušíš na základě čeho se ty příspěvky řadí. Kdo nebo co rozhodne, že je první příspěvek první?

C: Podle mě je to kdy se to tam dalo. Jako podle času.

TH: Myslíš, že rozhoduje ještě něco jinýho?

C: Asi ne, to je prostě hlavní.

TH: Takže myslíš, že se příspěvky řadí chronologicky a tedy že ten nejvýše byl přidán před nejkratší dobou?

C: Jo.

TH: Myslíš, že se ti obsah tobě jako Cyrilovi přizpůsobuje?

C: To podle mě jako ani ne, prostě co sleduju.

TH: Myslíš, že můžeš nějakým způsobem výběr nebo řazení příspěvků ovlivnit?

C: Tak výběr podle toho, koho sleduju, a řazení ne.

TH: Kdybych ti řekl, že ty jako uživatel můžeš ovlivňovat způsob řazení příspěvků, zajímalo by tě to? Nebo je ti to spíš jedno?

C: Jako v podstatě je mi to asi jedno. Prostě já to jen projíždím, asi mi to nevádí nijak. Já kouknu jen co je novýho a jdu zas jinam.

TH: Všímáš si na Instagramu reklamy?

C: Jo občas tam něco je, ale hned to přejedu.

TH: Myslíš, že se ti reklama přizpůsobuje?

C: Nevím, nekoukám na ní.

TH: Zeptám se tě ještě k YouTube. Jak dlouho ho používáš?

C: To netuším vůbec.

TH: Přibližně? Rok? 3 roky?

C: Tak ty tři asi spíš.

TH: A jak často na něm jsi?

C: Tak obden se teď přihlásím, a moc ne, třeba půl hodiny nebo hodinu.

TH: Jsi tam přihlášený?

C: Jo. Ale teda jako nic nepřidávám, jen koukám.

TH: Na co zde koukáš?

C: Koukám teď hodně na ten skejt, ale je to různý. Ale třeba na nový videjka taky když jsou na hlavní stránce.

TH: Na hlavní stránce – tušíš, kdo nebo co rozhoduje o tom, jaká videa zde budou a v jakým pořadí?

C: Podle mě je to podle toho, co sleduju ty videa tam. A řadí se podle času zase a možná ještě podle sledovanosti jako celkový.

TH: Myslíš, že o tom řazení rozhoduje ještě něco?

C: Podle mě ne. Asi ten čas hlavně.

TH: Na YouTube jsou i návrhy doporučených videí. Co u nich – tušíš, podle čeho se vybírají a řadí?

C: Jo jako podobný videa. No, když se podívám na nějaký vtipný video třeba, tak mi to ukáže taky vtipný videa. A že se to neřadí nijak, prostě jak se to tam dalo, tak to tam je.

TH: Myslíš, že se ti ty videa přizpůsobují, která tam vidíš?

C: Ani ne, protože jsou tam někdy videa, který vůbec nekoukám, jen jsou třeba sledovaný tedka.

TH: Proč myslíš, že se ti ty videa, která tě nezajímají, zobrazují?

C: No, aby měla sledovanost.

TH: A kdo nebo co rozhoduje o tom, která videa si zaslouží sledovanost?

C: Podle mě ty správci YouTube... nebo, nevím no. Asi oni.

TH: Myslíš, že můžeš nějakým způsobem výběr nebo řazení videí ovlivnit ty?

C: Tak výběr asi na co koukám, ale řazení je čas hlavně, tak to nemůžu že jo.

TH: Kdybych ti řekl, že můžeš ovlivnit to, co se ti bude zobrazovat videa a jak se budou řadit – zajímalo by tě to? Nebo je ti to jedno?

C: Asi mi to je jedno, jak tam trávím málo času, tak to nějak nevnímám.

TH: Poslední otázka: ať už YouTube nebo Instagram, je zde něco, co se ti nelíbí a chtěl by si změnit, nebo ti zde naopak chybí a chtěl bys přidat?

C: Asi že jako mě na Instagramu přidávají to různých chatů, a fejk účty, to mě moc nebaví, to bych omezil. Jinak asi nic.

Daniel (14)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

D: Jsem na Instagramu a chodím dost YouTube, Facebook mám taky ale nejsem tu moc aktivní.

TH: Začneme Facebookem. Jak dlouho zde jsi?

D: Tak čtyři roky asi.

TH: To víš, že je od 13, vid? Netrápí tě to?

D: Jooo, na Facebooku je mi teď 20 (smích). Netrápí.

TH: Vzpomeneš si, proč sis ho založil?

D: Viděl jsem to u kamaráda, že je tam celkem často. Tak mě to zajímalo a hlavně jsem pak taky mohl s lidma různě komunikovat než třeba přes zprávy. Messenger je lepší, jsou tam lepší kontakty, než mít něčí číslo. Pořád tam jsou i teď lidi, se kterými komunikuju hlavně tam. Jinak na Facebooku se vždycky jen přihlásím, abych něco vydal, vždycky tam dávám to, co na Instáč. Ale nemá to tam takovej dosah.

TH: Jak často jej používáš?

D: Facebook jako takovej málo, tak půlhodky denně max, na Messengeru jsem dýl.

TH: Na Facebooku máš hlavní stránku s příspěvky. Tušíš, na základě čeho se zde příspěvky vybírají a řadí? Co rozhodne o tom, že je první příspěvek úplně nahoře?

D: No, buď tam může bejt někdo, koho mám v přátelích, nebo na co jsem se díval předtím, nebo jsem se díval na nějaký produkty a pak se to projeví i zde. Co se řazení týče... to nevím asi. Na tý domovský stránce ani tomu moc nerozumím, kde se co jak ovládá, přidává a tak.

TH: Myslíš, že se ti obsah přizpůsobuje?

D: Asi trochu jo, ale říkám, jak to tolik nesleduju, tak nevím.

TH: Myslíš, že můžeš výběr a řazení příspěvků nějakým způsobem ovlivnit?

D: Řazení pravdu nevím. A výběr jak jsem říkal, podle toho na co koukám, koho mám v přátelích atd.

TH: Kdybych ti řekl, že to můžeš nějak ovlivnit, co se to zobrazuje a v jakém pořadí, zajímalo by tě to?

D: Jako tím, že tam skoro nechodím, tak u toho Facebooku mi to je jedno. Tam na tý hlavní stránce prostě nejsem vůbec, tak mi je popravdě jedno, co se tam řadí nebo jak.

TH: Tak pojďme na Instagram. Jak dlouho máš účet zde?

D: Tam budu taky nějak čtyři roky, ale na účtu, kde jsem teď, tak dva a půl. Já jsem měl starší účet, ale tam přišli na to, že mi není 13? tak mi ho zablokovali. Pak jsem si dělal nový a ten už je jako v pohodě.

TH: Tušíš, jak mohl Instagram přijít na to, že ti není 13?

D: No, oni byly nějaký ankety a já jsem hloupě klikl, že jsem pod 13 let. Takže jsem se napráskal sám (smích). Pak mi jen přišlo oznámení, že jsem pryč.

TH: Kolik času zde trávíš?

D: Jako jsem tu denně a mnohem častěji než jinde. Dost tu s lidma komunikuju, mám to jako hlavní komunikační kanál, plus ten samotnej obsah. Jako fakt každou hodinu se aspoň na chvíli přihlásím.

TH: Když si představíš hlavní stránku – vybavíš si, co zde vídáš za obsah a kdo nebo co ho vybírá?

D: Většinou lidi, jako nahoře jsou lidi se kterejma si hodně píšu nebo na čí profily chodím, takže obličej selfie a tak. Jinak se třeba zajímám o boty a podobný, takže tam mám módní značky, boty a podobně. A vybírá ho Instagram, podle toho, koho sleduju.

TH: Tušíš, podle čeho se ty příspěvky řadí?

D: Tak jak říkám, asi záleží, jak jsem s těma lidma v kontaktu, když hodně, tak ty jejich posty jsou nahoře. Jinak hraju baseball, takže jsem na Instagramu jsem jeden den hodně vyhledával fotky a tak. A druhý den už jsem měl plnou hlavní stránku baseballu. Takže to vyhledávání tam hraje roli, protože to pak ví, že jsem na to koukal.

TH: Co když dva tvoji kámoši, se kterými jsi stejně v kontaktu, přidají oba fotku. Co by mohlo rozhodnout o tom, čí fotka bude výš?

D: Tak to nevím... nevím.

TH: Přijde ti, že se ti tobě jako Danielovi obsah přizpůsobuje?

D: No neskutečně. Je mi to úplně dělaný na míru. Když si založíte Instagram, tak tam chvílku není nic moc zajímavýho, ale pak třeba po roce nebo tak je tam přesně to, co je pro vás. A tak je to podle mě dělaný, prostě přímo pro vás, abyste tam trávili co nejvíc času.

TH: Myslíš, že to řazení příspěvků, můžeš nějak přímo nebo nepřímo ovlivnit? Jako uživatel?

D: No tak třeba to vyhledávání, tím můžu určitě. Na co koukám, co lajkuju a tak. Jinak taky můžu u fotek kliknout na to, že mě to nezajímá, tak to je asi taky nějaký impuls pro ten algoritmus, aby mi podobný neukazoval.

TH: Kdybych ti řekl, že existují i další možnosti, zajímaly by tě?

D: Jako... možná, já to ani nijak ovlivňovat nepotřebuju, jak jsem s tím spokojenej.

TH: Jsi spokojený s obsahem a řazením příspěvků? Nebo to, že se ti to přizpůsobuje?

D: Jako třeba na TikToku ty videa jsou fakt tak dělaný pro vás, že tam prostě člověk stráví hodiny a hodiny a tam ten algoritmus podle mě funguje nejlíp. Na Instagramu jsem podobně spokojenej, ale neřadí to třeba někdy tak dobře, jako na tom TikToku.

TH: Všímáš si reklamy na Instagramu?

D: Jasně, tý je tam někdy dost.

TH: A myslíš, že se ti taky přizpůsobuje?

D: No a sakra dost. Třeba včera jsem zrovna tam hledal nějaký boty a už jsem je tam dneska viděl jako reklamu.

TH Pojd'me ještě k YouTube. Chodíš zde přihlášen?

D: Jojo, ale nic zde nepřidávám, já dělám tvorbu jen na Instagram a TikTok.

TH: Od kdy YouTube používáš a jak často?

D: Tak tady to bude dřív, třeba už tak v šesti, sedmi už jsem na něj chodil určitě. Mnohem dřív než ostatní sociální sítě. Dneska tak dvě hodiny denně, ale to je tím, že si to třeba pustím na pozadí a něco u toho dělám

TH: Co zde sleduješ, co si pouštíš?

D: Většinou nějaký reakce od lidí na něco, co se děje teďka na internetu. Dřív i hry, ale teď už ne. teď hlavně ty lidi a taky teda podcasty a rozhovory, to mě baví.

TH: Když se přihlášíš, tak vidíš hlavní stránku, nebo u videí doporučená videa. Tušíš na základě čeho se vybírají videa a podle čeho se řadí?

D: S tím algoritmem je to stejný, podle toho, na co koukáte. Když kouknete na nějaký videa s autama, tak pak máte plnou hlavní stránku těch aut. Nebo kouknu na hru, tak pak tam mám hry. To řazení... když je nějaký video s autem a dokoukal jsem do konce, tak asi vyhodnotí, že mě to zajímá a dá na první místo. A nebo třeba ještě lajky, komentáře, prostě sdílení a tyhle všechny věci tam hrajou roli podle mě.

D: Napadá tě ještě něco k výběru videí, na základě čeho se vybírají?

TH: No tak to sledování... jo a ještě odběr že jo. Koho budu odebírat, to tam budu mít.

TH: Myslíš, že to můžeš nějakým způsobem ovlivnit, výběr videí nebo jejich řazení?

D: To je podle mě úplně stejný jako na Instagramu, prostě podle aktivity. Takže ovlivním to tím, že na co se podívám, olajkuju, tak to uvidím.

TH: Co třeba přímý akce, u videí, v nastavení a podobně?

D: Na YouTube nevim teda. Tam to nepoužívám.

TH: Kdybych ti řekl, že na těchto sítích jsou možnosti, jakým způsobem se videa vybírají nebo řadí, zajímalo by tě to? Nebo je to ti jedno spíš?

D: Já myslím, že by mě to určitě zajímalo. Třeba jak na Netflixu bylo Social Dilemma, tak tam je to dobře popsáný. Jak nás to fakt hrozně sleduje.

TH: A je to tedy dobře, sledování a přizpůsobení tobě, nebo špatně?

D: Je to dobře, ale už je to prostě až moc. Každá sekunda pohyb je tam tak zaznamenávají, že to je možná až moc. Jako takže ten proces se mi nelíbí, ale samozřejmě výsledek se mi líbí, chci zobrazovat videa, který mě zajímají že jo. Asi to nedává úplně smysl no (smích). Prostě nás sledují moc. Ale teď už to stejně nejde změnit, jak už je to zajištěný.

TH: Poslední otázka. Facebook, Instagram nebo YouTube – je tu něco, co ti vadí a chtěl by jsi změnit, nebo naopak chybí a chtěl bys to přidat?

D: To bych se musel hodně zamyslet... asi mi nic nevadí. Si tak nějak žijou sami a prostě to funguje. Nemám věc, která by mě vyloženě trápila.

Eva (14)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

E: Instagram i YouTube používám hodně, Facebook mám taky, ale ten hlavně kvůli Messengeru, jinak bych Facebook ani nechtěla.

TH: Proč ho nechceš mít?

E: Tak zaprvý mi to přijde zbytečný, když mám Instagram, že jo. A za druhý Facebook mi přijde strašně nepřehlednej, takže se mi tam nelíbí. Já už tam teda byla i dřív, ale vůbec se mi to nelíbilo tak jsem to pak smazala. Je to všechno na jednom místě, když jdu třeba na nastavení účtu, tak tam je milion věcí. Třeba na Instagramu je jich jen pár a jsou takový ty základní. U toho Facebooku je toho hrozně moc a je to nepřehledný.

TH: Co lidé ve tvém okolí, kamarádky, spolužáci, ti Facebook nepoužívají?

E: No právě že ty maj jen Instagram no, takže tam trávím dost času i tím, že tam tráví dost času.

TH: Tušíš, podle čeho se vybírají a řadí příspěvky na hlavní stránce Facebooku?

E: To vůbec, jak říkám, já tam nechodím a nekoukám tam, takže ani nevím, podle čeho by se měly řadit.

TH: Dobře, pojďme se bavit o Instagramu. Vzpomeneš si, jak dlouho ho máš?

E: No tak pár let, možná čtyři roky. A trávím tam fakt dost času, prostě klidně šest hodin denně no na rovinu. Jakože v pondělí třeba devět hodin. Fakt dost.

TH: Dobře, takže oficiálně jsi tam starší, tím, že je Instagram až od 13? Netrápí tě to?

E: Jo no jasný že jo, podle mě kdyby to měli starší jen 13 let, tak tam nikdo nebude. Já bych si ho teď už asi nestáhla asi. A nevádí mi to.

TH: Čím tam trávíš čas?

E: Já tu fakt hodně komunikuju s lidma že si píšeme voláme a podobně. Někdy i s lidma, který třeba tolik neznám, ale je to třeba kamarád kamarádky. Pak taky žejo hodně koukám na věci, třeba mě teď zajímaj koně a koukám proto na různý věci, jak zacházet s koňma a podobný věci. Potom taky projíždím veřejný posty když vyhledávám, jen na tom se dá zamrznout tři hodiny třeba tím, že roluju ty věci.

TH: Tušíš, kdo nebo co vybírá příspěvky, které uvidíš na hlavní stránce nebo právě například v té sekci vyhledávání?

E: Já to nevím že jo, zas do takovýho hloubky mě to zajímá, mně stačí, že to tam je. Ale podle mě v tom vyhledávání je to tím, že ty lidi, co to tam dali, maj hodně followerů nebo lajků. A na hlavní stránce mi to prostě hází příspěvky od lidí, který sleduju.

TH: Dokázala bys mi říct, na základě čeho se ty příspěvky řadí? Co rozhodně o tom, že první příspěvek je úplně nahoře a ne až na dvacáté pozici třeba?

E: Podle mě času přidání.

TH: Myslíš, že úplně nahoře je ten nejaktuálnější?

E: Nooo... jo. Podle mě je to dle data přidání.

TH: Myslíš, že se ti Instagram, to, co vidíš, přizpůsobuje?

E: Určitě. Právě to mě na tom baví. Když se tam podívám kamkoli, tak je tam přesně to, co mě baví a co chci. Třeba Facebook tak tam je prostě fakt všechno a když chci najít něco, co mě zajímá, tak musím hledat. Tady je fakt všechno hned.

TH: Myslíš, že ten výběr příspěvků, které uvidíš, nebo to, jak se budou řadit, můžeš nějakým způsobem ovlivnit?

E: No tak samozřejmě to můžu nahlásit, když je to něco nevhodného. Po jednom nahlášení to nezmizí a nevím po kolika, ale po hodně to fakt zmizí. Ale jinak... nevím, mně jde jen o to tam být, odreagovat se, nechci nad ničím přemýšlet. Asi to jde, ale... nevím.

TH: Kdyby ti řekl, že možnosti ovlivnit ten výběr nebo řazení jsou, je to něco, co by tě zajímalo? Nebo jsi spokojená tak, jak to je?

E: Určitě bych to chtěla zkusit, ale není to, že bych to nějak vyloženě potřebovala. Mně nezáleží na tom pořadí těch věcí, hlavně že tam jsou že jo. Prostě jsem tam hodně času a tím jsem si jistá, že vidím fakt všechno. Stejně dojedu až dolů.

TH: Pojd'me na YouTube. Vzpomeneš si zhruba, kdys zde byla poprvé?

E: Uuuu, tak to je fakt dlouho, jako malý dítě. Tak šest, sedm let. Pak jsem začala časem koukat na streamery, youtubery a podobně, pak mě to trochu přestalo bavit a teď tam chodím zas dost, ale hlavně kvůli playlistům. Mám tu soukromý playlisty písniček, který třeba jinde nejsou, a pouštím si je, takže pak na YouTube jsem dost času, ale že u toho třeba nesedím, spíš poslouchám a tak. Takže pár hodin denně tu budu, ale mám to třeba i k učení, takže nevím, jestli se to dá počítat.

TH: Koukáš zde ještě na něco jiného?

E: Občas se kouknu na nějaký doporučený videjko, ale to spíš vzácně.

TH: Když si představíš hlavní stránku, tak zde máš nějaká videa. Tušíš, na základě čeho se vybírají a řadí?

E: Tak to je podle toho, na co koukám, tam mám třeba ty písničky nebo přímo i seznamy. A pak tam jsou třeba kanály, který odebírám, a pak asi nějaký vtipný videa... jo. A to řazení, to bych řekla, že je to taky podle data přidání. Ale nevím, tady se tolik neorientuju.

TH: Myslíš, že to můžeš nějakým způsobem výběr nebo řazení ovlivnit?

E: Tu hlavní stránku určitě. Třeba tím, co poslouchám, nebo jaký aktuálně odebírám kanály.

TH: Napadá tě ještě něco, jak bys to mohla ovlivnit? Aktivitou nebo v nastavení?

E: ... asi ne.

TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti jsou, zajímaly by tě? Nebo jsi spokojená aktuálně?

E: Jako nezajímalo upřímně. Jak si tam pouštím hlavně svoje playlisty tak mi je úplně jedno, co mi to tam pak ukazuje nebo třeba i řadí.

TH: Myslíš, že se ti YouTube přizpůsobuje?

E: To je těžká otázka... jak jako přizpůsobuje? Jestli se mi mění ty videa, podle toho, na co koukám? Tak to jo, ale říkám, moc to nesleduju, jdu hned na ty playlisty.

TH: Poslední otázka. Facebook, Instagram nebo YouTube – je tu něco, co ti vadí a chtěla by jsi změnit, nebo naopak chybí a chtěla bys to přidat?

E: Na YouTubu když vyhledávám, aby to bylo přesnější. Někdy je to až třeba čtvrtý pátý co hledám. Na Instagramu mě fakt štve aktualizace, že to prostě totálně změní a rozhází. Nebo mi třeba teď nejde posílat písničky přes zprávy. Jinak jsem spokojená, jsem si ho zkoušela i odinstalovat a ne že bych byla závislá, ale prostě když nic nedělám, tak ho zapnu. No a když jsem ho odinstalovala, tak jsem to vydržela den a půl a pak už jsem to nevydržela, takže jsem tam asi spokojená (smích).

TH: A Facebook?

E: Ten bych změnila celý, ten je fakt divnej.

Filip (13)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

F: Mám profil na Facebooku a Instagramu, YouTube už nepoužívám.

TH: Už? Jak to?

F: Když jsem byl menší, tak jsem tam koukal na nějaký youtubery, ale teďka už nemám důvod.

TH: Jak to? Ani třeba na nějaký hry, písničky a podobně?

F: No tak hudbu mám Spotify, to je aspoň bez reklam, a hry nějaký hraju a koukám, ale to hlavně na Twitchi.

TH: Rozumím. Tak pojďme na Facebook, jak dlouho ho máš?

F: Asi tak 2 roky, zas tak dlouho ne, stejně jako Instagram.

TH: Proč sis ho založil, vzpomeneš si?

F: Tak kvůli kámošům, jako abych měl Messenger. Občas projedu i hlavní stránku, protože jsem v nějakých skupinách, nebo i nějaký události co jsou, i když to teď ne že jo.

TH: Koli ktu tak strávíš času?

F: To záleží, tolik ne, jako na Messengeru když si píšem tak někdy i dost, ale Facebooku ne. Třeba půlhodky denně max.

TH: Vybavíš si, co vídáš na té hlavní stránce?

F: Tak jsou to fotky nebo statusy od kámošů hodně lidí si to crosspostuje s Instagramem. A pak jak říkám, ty skupiny když tam někdo napíše, tak to vidím.

TH: Zajímá mě, jestli tušíš, na základě čeho se ty příspěvky na hlavní stránce vybírají? Kdo nebo co rozhodně o tom, jaké tam budeš mít?

F: No tak asi podle toho, koho mám v přátelích a jakých jsem skupinách, ne?

TH: Určitě, ještě něco tě napadá, jak se ty příspěvky vybírají?

F: Asi ne.

TH: A podle čeho by se mohly řadit? Proč je první příspěvek úplně nahoře a ne někde dole třeba?

F: Tyjo, nad tím jsem ani moc nepřemýšlel... asi podle lajků?

TH: Napadá tě ještě něco?

F: Podle času možná. Ale fakt nevím.

TH: Nevadí. Myslíš, že se ti ta hlavní stránka nějak přizpůsobuje?

F: Asi trochu jo, já to moc nevnímám.

TH: A myslíš, že výběr nebo řazení těch příspěvků můžeš nějakým způsobem ovlivnit?

F: No výběr, jak jsem říkal, třeba když si někoho přidám do přátel nebo se přihlásím do nějaký skupiny tak podle toho to pak vidím i na zdi. A to řazení asi ovlivnit nemůžu, myslím.

TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti, jak ovlivnit výběr nebo řazení příspěvků, existují, zajímalo by tě to?

F: Asi ani ne, já to fakt nevnímám.

TH: Dobře, poslední otázka k Facebooku – všímáš si zde reklamy.

F: Jo občas tam nějaká vyskočí.

TH: A myslíš, že se ti jako Filipovi přizpůsobuje? Nebo že všichni vidíme stejnou?

F: Tak tam bych řekl že je pro všechny stejná, když si to někdo zaplatí, tak se ukáže třeba všem. Jakože v Česku žejjo, když je česká.

TH: Dobře, pojďme na Instagram. Ten jsi taky říkal, že máš dva roky, kvůli čemu sis ho založil?

F: Já to měl stejně, protože jsem chtěl bejt v obraze, co dělaj moji kámoši a tak. A teď během korony je to fajn.

TH: A jak často ho používáš?

F: Asi nějak podobně, třeba půl hodinky denně. projedu jen storiečka a co je novýho, jinak tam nic moc nedělám.

TH: Koho zde sleduješ.

F: Taky kámoše hlavně. Jo a nějaký stránky s autama třeba že přidávají dobrý.

TH: Na základě čeho myslíš, že se vybírají příspěvky na hlavní stránce?

F: To bude stejný, jak u toho Facebooku ne? Jakože prostě koho sleduju.

TH: Napadá tě ještě něco?

F: Ani ne.

TH: A podle čeho by se mohly řadit ty příspěvky?

F: Na Instagramu je to myslím podle času.

TH V jakém smyslu?

F: No, jakože prostě nahoře je ten nejaktuálnější, ten co byl přidanej nedávno.

TH: Myslíš, že se ti Instagram přizpůsobuje?

F: Ani ne.

TH: A myslíš, že máš možnost výběr nebo řazení těch příspěvků nějakým způsobem ovlivnit?

F: No tak zase, výběr podle toho, koho sleduju, a řazení podle času ovlivnit nemůžu.

TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti, jak ovlivnit výběr nebo řazení příspěvků, existují, zajímalo by tě to?

F: Asi ne. Já to prostě projedu a jdu zas pryč.

TH: Rozumím. Všímáš si na Instagramu reklamy?

F: Jo vlastně ta tam taky je.

TH: A myslíš, že se ti tu přizpůsobuje?

F: Asi taky ne. nebo by bylo divná, kdyby na Facebooku ne a tady jo.

TH: Poslední otázka. Facebook nebo Instagram— je tu něco, co ti vadí a chtěl by jsi změnit, nebo naopak chybí a chtěl bys to přidat?

F: Asi ne, jsem spokojenej.

Gabriela (13)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

G: Mám Instagram a YouTube. Facebooku se štítím (smích).

TH: Jak to?

G: No oni to maj všichni moji kamarádi a tak to nemusim mít já. A nijak s nim jako neumim, to je pro mě velkej důvod.

TH: Přijde ti složitej?

G: Moc.

TH: Tak pojďme na Instagram. Vzpomeneš si, kdy sis ho založila?

G: Nějak podzim 2019.

TH: Takže tam máš nějaký vyšší věk? Nemáš z toho výčitky, nevaří ti to.

G: Neee, mně je to jedno, jaký věk tam mám, a hlavně já se dovolila rodičů, oni o tom věděli.

TH: Kolik tu trávíš času?

G: No dost času. Já si tu třeba i volám s kamarádkama. Takže třeba hodinu tam koukám a další dvě hodiny si s kámoškama voláme. Takže třeba tři hodiny denně tak.

TH: Co vídáš za příspěvky na hlavní stránce?

G: Psy. Samý psy (smích, ukazuje na pokoj plný psích obrázků). Pak taky obchody, třeba nějak kreslení, protože já mám účet o kreslení psů, takže sama sleduju lidi, co kreslí.

TH: Tušíš, na základě čeho se ty příspěvky na hlavní stránce vybírají?

G: No podle lidí, co sleduju.

TH: Tušíš, podle čeho se příspěvky řadí? Co rozhodně o tom, že první příspěvek je první?

G: Podle času.

TH: Takže ten nahoře je nejaktuálnější?

G: No?

TH: Myslíš, že to tom může rozhodovat ještě něco?

G: No tak je to podle času, možná ještě lajky, komentáře ale... nevim, fakt nevim.

TH: Myslíš, že se ti obsah, to, co vidíš, přizpůsobuje?

G: No, to co nejčastěji sleduju, tak se mi i nejčastěji zobrazuje. Takže v tomhle smyslu jo, že nevidám nic moc novýho (otevívá Instagram). Fakt kreslení, psi, mikiny, reklamy samozřejmě.

TH: Myslíš, že se ti ty reklamy taky přizpůsobují?

G: Ale jo. Občas tu mám nějaký blbosti, jako třeba... oříšky, čokolády, to hned přeskakuju. Ale občas je nějaká jako dobrá, třeba jsem vyhledávala mikiny, tak teď mi je to doporučuje, třeba i dva dny po tom.

TH: Rozumíš tomu, jak je to možné, že se ti pak ty reklamy zobrazují na základě toho, na co ses dívala?

G: No jakoby že si to zapamatujou, co tu dělám? Že mi to chtěj zase podstrčit.

TH: Myslíš, že můžeš výběr příspěvků nebo jejich řazení ovlivnit?

G: No, asi tam něco bude, ale nevim.

TH: Nenapadá tě, např. v nastavení, nebo aktivitou?

G: Tyjo fakt ne.

TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti existují, zajímalo by tě to? Nebo jsi spokojena?

G: No, svým způsobem tak asi by ti pro mě nebylo nic potřebného. Když vidím něco hodně často, tak to třeba bloknou. A jinak mi to nevadí.

TH: Pojďme na YouTube. Vzpomeneš si, kdys ho zapnula poprvé?

G: Asi tak když mi bylo deset.

TH: Chodíš sem přihlášená, máš zde svůj účet?

G: Jako mám, jestli myslíš přes ten gmail, ale nic tu nedělám.

TH: Kolik tu trávíš času?

G: To je dost no, aspoň tak dvě hodiny denně.

TH: A na co tu koukáš?

G: Tak hodně ty psí věci, to mě hodně zajímá fakt, výchova štěňátka, pak taky třeba nějaký filmy, seriály atd.

TH: Když si zapneš YouTube a vidíš hlavní stránku – tušíš, kdo nebo co vybírá videa, která zde vidíš? A podle čeho jsou řazena?

G: Tak to vůbec netuším třeba. Tam mám často nějaký, který třeba vůbec nesleduju (otevívá YouTube). No, je tu třeba něco, co mám rozkoukaný, ale proč nebo co tam jsou ty další... to nevím.

TH: A nenapadá tě, podle čeho by se mohly řadit? Proč je to video první, a ne až třeba ve třetím řádku?

G: ... taky vůbec (smích)

TH: Myslíš, že se ti YouTube, návrhy ty videí, přizpůsobují?

G: No jako jo asi trochu, když na něco koukám, tak mi to ukáže. Ale nijak extra, nějaký videa mě fakt nezajímají.

TH: Myslíš, že můžeš výběr těch videí nebo jejich řazení nějakým způsobem ovlivnit?

G: Asi nějaká možnost tu je, ale zase by to chtělo hledat, zjišťovat, potom nastavovat... a to mi za to asi nestojí. Prostě mám kanály, který znám, líbí se mi, a pak ho sleduju, třeba klidně sedm let starý videa.

TH: Co třeba návrhy vedle videa, u nich tušíš, kdo nebo co je vybírá a řadí?

G: Jooo tohle. No... ne.

TH: A proklikáváš je někdy?

G: Jako vzácně, možná když mě zaujme třeba ten náhled, ale moc ne.

TH: Kdybych ti řekl, že můžeš výběr doporučených videí nebo hlavní stránku ovlivnit, zajímalo by tě to? Nebo jsi spokojena?

G: Asi zajímavé, ale já hrozně těžce něco pochopím, takže to by asi záleželo na tom, kdo by mi to vysvětloval, jestli by se mnou měl trpělivost (smích).

TH: Poslední otázka. Ať už Instagram nebo YouTube – je tu něco, co ti vadí a chtěla by si změnit, nebo naopak chybí a chtěla bys to přidat?

G: No teď v poslední době ta aktualizace na Instagramu. Tam, kde byly dřív lajky, tak je teď nějaký obchod, ani nevím, co to je. Tam kde bylo postnout nový příspěvek, tak jsou nějaký Reels. Tohle mi vadí. A na YouTube... tam asi ne. Tam mi vadí jen třeba komunita. Třeba na hezkým videu, vidím třicet dislajků. Na co to těm lidem je? Vždyť si s tím někdo dal práci. Tak ať to nekomentují, mu můžou ublížit přece.

Honza (13)

TH: TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

H: Instagram a YouTube.

TH: Jak to, že nemáš Facebook?

H: Nevím, stačí mi jen Instagram.

TH: Co tvoji kámoši, spolužáci, ti Facebook mají?

H: Asi pár jo, ale to jde mimo mě.

TH: Dobře, tak pojďme na Instagram. Jak dlouho ho máš?

H: Asi tak tři čtyři roky.

TH: Takže tam máš asi fiktivní věk tím, že je od 13 vid'?

H: Jojo, ale tak co.

TH: Nemáš z toho výčitky nebo nevadí ti to?

H: Nene.

TH: Kolik na Instagramu trávíš času?

H: Jak kdy, třeba jen pár minut někdy, že mrknu, co tam je nového.

TH: Co tam děláš, když ho zapneš?

H: Projedu stories a nový příspěvky. Moc toho není.

TH: Kolik sleduješ lidí?

H: Tak dvacet.

TH: Tak to máš opravdu asi hned projety. Přidáváš sám nějaký příspěvky?

H: Ne.

TH: Když koukneš na tu hlavní stránku, tušíš, na základě čeho se vybírají ty příspěvky, které uvidíš?

H: No nevim. Prostě ty od těch kámošů a ty návrhy nevim.

TH: A podle čeho by se mohly řadit?

H: Podle času. Kdo to vydal nejpozději. Jakože když to vydal před minutou, tak to bude nahoře, když za dvacet minut, tak to bude níž.

TH: Myslíš, že hraje roli ještě něco?

H: Sledovanost?

TH: V jakym smyslu?

H: No, kdo má sto sledujících tak bude výš než kdo má dvacet.

TH: A co má podle tebe prioritu? Kdo přidá příspěvek dřív, nebo kdo má víc sledujících?

H: To nevim.

TH: Myslíš, že se ti obsah přizpůsobuje?

H: Tak jako jo.

TH: Jak?

H: No prostě jak to mám rád.

TH: Myslíš, že můžeš výběr příspěvků nebo jejich řazení nějakým způsobem sám ovlivnit?

H: No, tak to nevim. Já se v těch sociálních sítích moc nevyznám.

TH: Kdyby za tebou tedy někdo přišel a zeptal se tě, já bych chtěl vidat více tohoto a méně tohoto, tak bys mu nedokázal nic poradit?

H: Jako možná, kdybych to viděl, takhle ne.

TH: Kdybych ti řekl, že možnosti ovlivnit výběr a řazení obsahu jsou, zajímalo by tě to?

H: No je mi to jedno. Jelikož na to moc nechodim, tak mě to nezajímá, jak se to řadí.

TH: Pojd'me k YouTube, kdy jsi ho zapnul poprvé, vzpomeneš si?

H: Ty jo, pár let no. Tak pět, třeba na máminym telefonu, na svém telefonu jsem přihlášený už tak tři roky.

TH: Kolik tu trávíš času?

H: Tak cca hod'ku, hod'ku a půl.

TH: Co tu sleduješ?

H: Tak třeba Counterstrike, občas Fortnite, GTA V, koukám, jak někdo hraje a tak.

TH: Takže toto jsou všechno hry, to je prim koukám. Chodíš tam koukat ještě na něco?

H: Ani ne.

TH: Třeba vtipný videa, youtubeři, písničky...ne?

H: No songy někdy.

TH: Když si představíš hlavní stránku, tušíš, na základě čeho se vybírají videa, která zde vidíš?

H: Asi nevím.

TH: Nenapadá tě něco? Nemusíš to vědět jistě, třeba co tušíš.

H: No jako možná co odebíráš a nebo sledovanost pak, co teď jede.

TH: A podle čeho by se mohly řadit ta videa?

H: No podle té sledovanosti.

TH: V jakém smyslu?

H: No že to první bude to nejsledovanější, druhý míň atd.

TH: A co kdyby videa měla stejně zhlédnutí? Co by o pořadí mohlo ještě rozhodovat?

H: Asi ještě followeri.

TH: Přijde ti, že se ti ta hlavní stránka, nebo návrhy přizpůsobují?

H: Ani ne.

TH: A proklikáváš někdy návrhy?

H: Moc ne, koukám ne na to, co sám zapnu.

TH: Myslíš, že nějakým způsobem můžeš ovlivnit výběr nebo řazení těch videí, at už na hlavní stránce, nebo v návrzích?

H: No tak koho budu sledovat.

TH: Určitě, napadá tě ještě něco?

H: Asi úplně ne.

TH: A kdybych ti řekl, že takové možnosti, jak ovlivnit výběr nebo řazení jsou, zajímalo by tě to?

H: No, jelikož koukám jen sám, na co chci, tak by mi to bylo jedno.

TH: Takže jsi s YouTube spokojený?

H: Teďka jo.

TH: Poslední otázka. Ať už Instagram nebo YouTube – je tu něco, co ti vadí a chtěl by si změnit, nebo naopak chybí a chtěl bys to přidat?

H: Asi jsem spokojenej.

Ivan (14)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

I: Používám hlavně YouTube, ale i Instagram.

TH: Jak to, že Facebook nemáš?

I: Nevím, když jsem byl mladší, tak jsem ho nemohl mít, a teď už nechci, nepotřebuju.

TH: Kamarádi, spolužáci a další, ti ho nemají?

I: Nene.

TH: Zeptám se tě tedy k Instagramu, od kdy ho máš?

I: Docela nedávno, třeba ve 12. Jeden můj kámoš si ho založil, tak jsem ho založil taky.

TH: Kolik času zde trávíš?

I: Moc ne, teď když je karanténa, tak jsem hlavně na počítači, když je normální doba, tak zhruba půl hodiny, víc než hodinu ne.

TH: A co zde děláš, když ho zapneš?

I: Dívám se na fotky, scrolluju, storiečka. Nebo do vyhledávání, když chci někoho najít.

TH: Když si zapneš hlavní stránku, tušíš, kdo nebo co vybírá příspěvky, které zde uvidíš? A na základě čeho jsou vybírány?

I: No co nejvíc sleduju, podle toho. A taky který jsou nejnovější.

TH: A tušíš, podle čeho se příspěvky řadí?

I: Ten první je ten nejnovější. Ten nahoře je ten nejaktuálnější.

TH: Napadá tě ještě něco?

I: No ještě co je sledovaný. Třeba ty, co jsou sledovaný, tak tam daj reklamu, aby na tom vydělali.

TH: A co má větší prioritu?

I: No asi ten čas.

TH: Myslíš, že se ti obsah přizpůsobuje?

I: Asi jo.

TH: A jak moc?

I: Na tom Instagramu moc ne, možná i protože tam nejsem. Na YouTube třeba o hodně víc.

TH: K YouTube se ještě dostaneme. Ohledně Instagramu – myslíš, že to, co uvidíš a jak se ti bude řadit, můžeš to nějak ovlivnit?

I: Určitě, když se budu dívat na nějaký věci tak oni se mi tam budou ukazovat.

TH: Napadá tě ještě něco?

I: Nevím, asi ne.

TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti jsou, jak ovlivnit výběr a řazení obsahu, je to něco, co tě zajímá, nebo je ti to jedno?

I: Asi jo. Když něco vypadá třeba můj oblíbenej influencer, tak já chci bejt v obraze.

TH: Pojd'me na YouTube. Jak je to dlouho, co jsi ho zapnul poprvé?

I: Tyjo, určitě když jsem byl malej. A přihlášený jsem tam tak od jedenácti.

TH: Oficiálně je YouTube od 13? takže jsi tam dal vyšší věk?

I: Jojo.

TH: Kolik tu trávíš času?

I: No to je víc, možná tak dvě, někdy tři hodiny denně.

TH: Když se přihlásíš, tak zde vidíš hlavní stránku s videi. Tušíš, kdo nebo co je vybírá a na základě čeho?

I: Podle toho, co sleduju? A taky co je nesledovanější. Nebo podle youtuberů, co maj největší ten influence.

TH: Napadá tě ještě něco, podle čeho se vybírají na hlavní stránku?

I: No, asi ne.

TH: A podle čeho by se mohla ta videa řadit? Proč je první video první, a ne až někde ve třetím řádku?

I: Já si myslím, že na první pozici je to, co v týhle době nejvíc sleduju a co je nejnovější.

TH: Myslíš tedy, že se ti YouTube nějakým způsobem přizpůsobuje?

I: Jako jo, tím na co koukám.

TH: Myslíš si, že to můžeš nějakým způsobem ovlivnit?

I: Jo tam je tlačítko že třeba nedoporučovat kanál, nebo skryt video, nebo tak. Ještě jako když na to nebudu koukat, tak mi to nebude doporučovat.

TH: Napadá tě ještě něco, aktivita nebo třeba v nastavení?

I: Tyjo to nevim.

TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti, jak ovlivnit výběr a řazení jsou, zajímalo by tě to? Nebo je ti to spíš jedno?

I: Asi ne.

TH: Poslední otázka. Ať už Instagram nebo YouTube – je tu něco, co ti vadí a chtěl by si změnit, nebo naopak chybí a chtěl bys to přidat?

I: Dal bych tvůrcům víc volnosti. Aby mohlo vznikat víc obsahu.

TH: Myslíš, že teď nemají volnost?

I: Jako jo, ale třeba když tam řeknou sprostý slovo nebo něco nevhodného, tak ti můžou zrušit zpeněžení a tak.

Jiří (12)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

J: Jo, všude.

TH: Tak začněme Facebookem. Jak dlouho ho máš?

J: Teďka nedávno. Ale založil jsem si ho hlavně kvůli Messengeru, na Facebooku jsem byl tak jednou.

TH: Aha, rozumím, tak pojďme na Instagram. Ten máš jak dlouho?

J: Rok a půl dva už to budou.

TH: Asi víš, že Instagram je od 13 let, takže jsi dal při registraci vyšší věk? Netrápí tě to?

J: Jojo, asi čtrnáct jsem dal, aby to prošlo. A netrápí (smích).

TH: A proč sis ho založil?

J: No ještě když jsme byli ve škole, tak tam všichni povídali o věcech z Instagramu. tak jsem si ho založil no.

TH: Kolik času zde trávíš a jak často se přihlašuješ?

J: No, denně, ale tak půl hodky, hodinu maximálně, víc ne.

TH: Co zde děláš, když se přihlášíš?

J: Jen se kouknu na Storiečka a nějaký příspěvky, protože já sleduju jen pár kámošů.

TH: Co vidíš na hlavní stránce, co tam je za obsah?

J: (otevívá Instagram) Mám tu vlastně jen lidi, auta... no.

TH: Tušíš, kdo nebo co rozhoduje o tom, co tam uvidíš? Na základě čeho se ty příspěvky vybírají?

J: No je tam jenom vidět koho sleduju, ne? Jo.

TH: Nic jiného zde nevidáš?

J: Hmm, ne.

TH: A tušíš, na základě čeho se ty příspěvky řadí?

J: Tak to netuším. Podle sledovanosti možná?

TH: Co to znamená?

J: Kolik lidí to vidí a dá tomu lajk.

TH: A co když tvoji dva kámoši přidají oba fotky a obě mají tři lajky. Co může rozhodnout o tom, která bude výš?

J: Tak to netuším fakt.

TH: Přijde ti, že se ti obsah Instagramu přizpůsobuje?

J: Podle mě ta hlavní stránka jo.

TH: A na kolik? Jak moc se ti přizpůsobuje?

J: No tak trochu asi jo. Ale nijak extra.

TH: Myslíš si, že můžeš výběr a řazení příspěvků nějak ovlivnit?

J: Možná v nastavení? Ale jestli fakt jo nebo kde nevím. A jinak mě nic nepadá.

TH: TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti, jak ovlivnit výběr a řazení jsou, zajímalo by tě to?

J: No někdy bych to chtěl změnit a někdy zase ne.

TH: Vzpomeneš si, proč bys to chtěl změnit?

J: Třeba když co mě zajímá je až na konci a ne na začátku.

TH: Co myslíš rozhoduje o tom, že tě to bude zajímat?

J: Jako hezký fotky a dobrý auta, nevím, jak to vyjádřit. Prostě se mi to líbí.

TH: Pojďme na YouTube. Vzpomeneš si, kdys ho zapnul poprvé?

J: To už je nějaký čas... tak čtyři pět let.

TH: Vzpomeneš si proč nebo jak ses k němu dostal?

J: To už si fakt nevzpomenu.

TH: Jsi tam přihlášen, máš tam účet?

J: Jojo, ale nic tam nepřidávám.

TH: Dokážeš říct, kolik zde trávíš času?

J: Tak obden přibližně a čas tak hodinu, někdy dvě.

TH: A na co tu koukáš?

J: Na youtubery většinou, já tam sleduju docela dost lidí, tak se podívám, co přidali. Jinak nic.

TH: Když si představíš hlavní stránku, tušíš, podle čeho se vybírají videa, která tu vidíš? Kdo nebo co je vybírá?

J: Tak to je podle odběru a taky hodně podle sledovanosti. Hlavně ale ty, co sleduju.

TH: Tušíš, podle čeho se ta videa řadí?

J: Podle toho, že já se na jednoho dívám víc, tak bude první, když na jinýho trochu míň, tak bude druhé a takhle.

TH: Napadá tě ještě něco?

J: Asi ne. Hlavně ta sledovanost moje.

TH: Myslíš, že se ti ta hlavní stránka a návrhy přizpůsobují?

J: Jo, dost že jo, to dělá ten algoritmus.

TH: Vzpomeneš si, kde jsi o tom algoritmu slyšel? Víš o něm víc?

J: Tyjo, ne.

TH: Myslíš, že návrhy se řadí a vybírají stejně, jako na hlavní stránce?

J: Tam taky podle sledovanosti, ale jsou tam jen videa od toho tvůrce videa. Jiný tam nejsou, na hlavní stránce třeba někdy jo.

TH: Myslíš si, že ten výběr a řazení můžeš nějak ovlivnit? Ať už na hlavní stránce nebo v návrzích?

J: No tak výběr můžu ovlivnit odběrem třeba, nebo ho naopak přestanu sledovat, tak se mi tam pak nebude zobrazovat.

TH: Napadá tě ještě něco?

J: Hm... ne.

TH: A jak bys mohl ovlivnit to řazení?

J: Nevim.

TH: TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti, jak ovlivnit výběr a řazení jsou, zajímalo by tě to?

J: Zajímalo.

TH: Proč?

J: Protože když to mám videa i ty, co nesleduju, tak bych je dal úplně nakonec a od začátku jen ty, který sleduju.

TH: Poslední otázka. Ať už Instagram nebo YouTube – je tu něco, co ti vadí a chtěl by si změnit, nebo naopak chybí a chtěl bys to přidat?

J: Já bych to asi nechal, tak, jak to je. Možná to řazení trochu změnil.

TH: Jak bys ho tedy změnil?

J: To co mě zajímá dám nahoru, to co ne, tak dolů.

TH: A kdybys byl majitel Instagramu a YouTube tak jak bys poznal, co se uživatelům líbí a co ne?

J: To určuje nějaký algoritmus. Tak to pozná.

TH: Ale u tebe to tolik nefunguje, jak říkáš.

J: No někdy stoprocentně ne no.

Karel (13)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

K: Mám Facebook a chodím na YouTube, Instagram nechci.

TH: Jak to?

K: Nevím, přijde mi, že je to spíš pro holky. Nebo prostě nemám důvod to mít.

TH: Dobrá, začněme Facebookem. Jak dlouho ho máš, vzpomeneš si?

K: Zás tak dlouho ne, asi rok, možná rok a půl, musel bych se podívat. Měl ho spolužák a říkal mi, at tam jdu taky.

TH: Takže tam máš asi vyšší věk, protože je Facebook až od třinácti vid? Netrápí tě to?

K: (smích) Nee, vůbec ne.

TH: Kolik tu trávíš času?

K: Jak kdy. Já to mám i kvůli Messengeru, tak nevím, jestli se to do toho počítá. Ale já tam sleduju nějaký stránky a skupiny, tak tam občas někdy proklikávám.

TH: Když si představíš hlavní stránku – tušíš, na základě čeho se zde vybírají příspěvky, které uvidíš?

K: Podle toho, koho mám v přátelích. A pak taky ty stránky a skupiny který sleduju, když tam někdo něco napíše, tak to tam vidím.

TH: A tušíš, podle čeho se ty příspěvky řadí? Co rozhodne o tom, že první příspěvek je úplně nahoře?

K: Asi lajky? Jakože co má víc, bude vejš, I když počkat, tak to někdy není, já se podívám, jestli můžu (otevívá Facebook). Hmmm, tak to nevím, protože tohle má třeba jen tři lajky a mám to na druhym místě. Tak to nevím.

TH: Nevadí. Myslíš, že se ti Facebook přizpůsobuje?

K: Tak určitě. Jakože podle mě ví, že nějaký skupiny mám radši, že mě víc zajímají, tak je vidám častěji než tu druhou skupinu.

TH: A jak to podle tebe ví?

K: Tak to nevím (smích)

TH: Myslíš, že výběr nebo řazení těch příspěvků máš možnost nějak ovlivnit?

K: Výběr určitě že jo, tím, co sleduju, nebo koho mám v přátelích. A tomu řazení teda nerozumím, omlouvám se.

TH: Nic se neděje. Kdybych ti řekl, že takové možnosti existují, zajímaly by tě?

K: Asi jo tyjo, jestli to nedělá nějak náhodně.

TH: A poslední otázka k Facebooku – všímáš si zde reklamy?

K: Jo občas tam je jako příspěvek nebo i vpravo.

TH: A myslíš, že se ti přizpůsobuje?

K: Jako že je pro mě? To asi ne, ne? Tam prostě je reklama pro všechny.

TH: Pojd'me na YouTube. Vzpomeneš si, kdys ho zapnul poprvé?

K: Já ne, koukal jsem se ségrou, mám starší. Když jsem byl malej tak jsme tam koukali na různý videa, nevim, chodil jsem už do školy ale.

TH: A jak často ho dneska používáš?

K: Jako zrovna teď hodně, jak nemůžeme moc ven nebo nic dělat, tak tam večer koukám, třeba i 3, 4 hodiny tam někdy strávím.

TH: Jsi zde přihlášený, máš zde účet?

K: Jo, ale nic že bych přidával nebo natáčel.

TH: A na co tu koukáš?

K: Hodně youtubery a pak třeba záznamy z her, jak někdo něco hraje, nebo to komentuje, takový reakce a podobně. Občas songy si pustim, třeba když musim uklízet.

TH: Když se přihlásíš na hlavní stránku, tak zde vidíš nějaká videa. Víš, nebo tušíš na základě čeho se vybírá jaká videa zde budou?

K: To vim, to je podle toho, koho odebírám a co jsem už viděl.

TH: Určitě, napadá tě ještě něco?

K: No, jako někdy mi to i doporučuje nějaký videa.

TH: A tušíš, na základě čeho je doporučuje?

K: Podle mě, protože to má hodně zhlédnutí, jakože to je dost sledovaný, tak to pak ukazuje i mě, i když třeba ten kanál neodebírám.

TH: A podle čeho by se ta videa mohla řadit, tušíš?

K: Tady to řazení asi taky moc nevim, podle mě to prostě odhadne nějak, jak se mi to bude líbit. Protože většinou to, co fakt chci vidět, třeba když někdo můj obíbenej přidá něco novýho, tak to mám fakt nahoře.

TH: A jak myslíš, že by to mohl YouTube poznat.

K: Asi protože hodně koukám třeba na ta videa od toho člověka? Možná i třeba že je lajknu, ale to nevim.

TH: Myslíš, že se ti YouTube přizpůsobuje?

K: Ten určitě, jako fakt hodně, to se mi líbí, že ty videa, co mě zajímají, tak mi fakt doporučuje.

TH: A myslíš, že výběr nebo řazení těch videí můžeš nějak ovlivnit?

K: Tak ten výběr už jsem říkal a řazení nevim no, asi teda když něco sleduju nebo lajkuju.

TH: Ještě něco by tě napadlo?

K: Asi ne.

TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti, jak ovlivnit výběr nebo řazení videí, existují, zajímalo by tě to?

K: Asi ne, já nechci nic měnit, protože tedka mi to vyhovuje, tak abych to třeba nerozbil.

TH: A co návrhy, doporučená videa? ty víš, jak se vybírají nebo řadí?

K: Tam jsou ty videa toho danýho kanálu. A řadí je možná taky on?

TH: A ty je nějak ovlivnit můžeš? Výběr nebo řazení?

K: Ty ne.

TH: Poslední otázka. Ať už Facebook nebo YouTube – je tu něco, co ti vadí a chtěl by jsi změnit, nebo naopak chybí a chtěl bys to přidat?

K: na YouTube mi někdy vadí ty reklamy, ale zase ty kanály z nich maj peníze, takže ty tam asi bejt musí.

Lucka (14)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

L: Všechno, ale Facebook mám jenom kvůli Messengeru.

TH: Proč ho nechceš jako takový?

L: Nějak mě ten Facebook nebaví, nemám potřebu na něm bejt. Mám to fakt kvůli Messengeru hlavně.

TH: Takže Facebook neotevíráš, na hlavní stránku a podobně nechodíš?

L: Nene.

TH: Tak pojďme na Instagram. Kdy sis ho založila?

L: Asi tak když bylo 12, tak dva roky.

TH: Oficiálně je od 13 takže máš asi vyšší věk že? Netrápí tě to?

L: Joo mám tam víc. A netrápí.

TH: A proč sis ho založila, co tě k tomu vedlo?

L: Já nevím tak jako všichni ho měli a byly tam zajímavý příspěvky, recepty a podobně, tak jsem je taky chtěla vidět.

TH: Jak často ho používáš?

L: Docela každý den, hlavně si píšu s lidma, ale i koukám. Tak hodinu dvě denně.

TH: Co zde vše děláš kromě psaní si s lidmi?

L: No projedu storiečka, nějaký fotky. Třeba zajímavý, nějaká stránka, která mě zajímá. Vyhledávání většinou ne, jen když třeba někoho chci najít.

TH: Když máš hlavní stránku s příspěvky, tušíš, na základě čeho se vybírají příspěvky, které uvidíš?

L: Tak třeba návrhy podle toho, co hledám v tom vyhledávání, a nebo samozřejmě příspěvky lidí, který sleduju tam jsou.

TH: Napadá tě ještě něco?

L: Asi nee.

TH: Tušíš, podle čeho se příspěvky řadí? Co rozhodne o tom, že první příspěvek je první?

L: Jakoby já si myslela, že to je podle času? Ale možná, že když se takhle ptáš, tak ne? (smích)

TH: Přijde ti, že se Instagram přizpůsobuje?

L: Docela jo. Co sleduju, tak se mi tam spíš ukáže, ale hlavní stránku mám hlavně plnou lidí, co sleduju.

TH: Myslíš, že máš nějakým způsobem možnost ovlivnit výběr příspěvků nebo jejich řazení?

L: Buď tím, že začnu sledovat nějaký stránky, nebo přestanu někoho sledovat.

TH: Napadá tě ještě něco.

L: ...ne.

TH: Kdybych ti řekl, že takové možnosti, jak ovlivnit výběr a řazení příspěvků existují, zajímalo by tě to? Nebo jsi spokojena?

L: Asi by mě to zajímalo, možná bych to chtěla vědět.

TH: Poslední otázka k Instagramu, všímáš si reklamy?

L: Jako registruju je, ale většinou je přeskakuju.

TH: A myslíš, že se ti přizpůsobují? Nebo že vidíme všichni stejnou?

L: Já si myslím, že trochu se možná přizpůsobuje.

TH: Na základě čeho?

L: Jako nemám tam reklamy na hry, někdo třeba jo. Já jezdím na koních, tak tam mám nějaký eshopy, možná makeup a tak, to kluci třeba asi nemaj.

TH: Tolik Instagram. Pojd'me na YouTube. Vzpomeneš si, kdys ho zapnula poprvé?

L: Tyjo, už jako malá jsem si pouštěla Šmouly. Rodiče mi pouštěli pohádky, tak šest mi bylo asi.

TH: Jak často ho dneska používáš?

L: Ted' už míň, protože mám Netflix, takže tam nekoukám na filmy. Na youtubery jsem třeba nikdy moc nekoukala. Tak půlhod'ky denně asi.

TH: A na co tam teď koukáš tedy.

L: Hudbu, někdy seriály, nebo třeba nějaký film, když mě tam nezajmu.

TH: Když si vybavíš hlavní stránku, jsou tam nějaká videa. Na základě čeho se ta videa, která uvidíš, vybírají? Kdo nebo co je vybírá?

L: Tak jako můžu si kliknout na trendy třeba. Ale jinak co jsem se koukala naposled, co jsem vyhledávala.

TH: Tušíš, podle čeho by se mohla ta videa řadit?

L: To nevím, podle žánru, když se vydalo třeba novější?

TH: Napadá tě ještě něco?

L: Asi ne.

TH: Přijde ti, že se ti YouTube přizpůsobuje? Že ta videa jsou ti zobrazována na míru?

L: Jo, hodně, YouTube asi víc než Instagram.

TH: Myslíš, že ten výběr a řazení můžeš nějak ovlivnit?

L: Tak podle toho vyhledávání nebo odebírání. Jinak fakt nevím.

TH: A kdybych ti řekl, že takové možnosti jsou, jak to ovlivnit – je to něco, co by tě zajímalo?

L: Asi mi to je nějak jedno, protože tam stejně tolik nechodím.

TH: Víš ještě jak jsou ta doporučená videa, návrhy vedle aktuální videa?

L: Jojo.

TH: Tušíš, kdo nebo co je vybírá?

L: Na základě toho, co se mi líbí, to bude stejný. Řazení taky nevím no.

TH: Poslední otázka. Ať už Instagram nebo YouTube – je tu něco, co ti vadí a chtěla by si změnit, nebo naopak chybí a chtěla bys to přidat? Kdybys byla majitelka těchto platforem, změnila bys něco, nebo bys je nechala tak, jak jsou?

L: Jako jediný co mi vadí je, že na YouTube teď zavedly dvě reklamy za sebou a třeba nejdou přeskočit, ale tak to musí bejt. Na Instagramu mi asi nic nevadí.

Martin (12)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

M: Z těchto tří používám jenom YouTube.

TH: Z jakého důvodu nemáš profil na Facebooku nebo Instagramu? Nemáš možnost nebo tě nezajímají tyto sítě?

M: Možnost mám, ale popravdě mě to nezajímá.

TH: Co třeba tvoji spolužáci nebo kamarádi, ti tyto sítě používají?

M: Jo, ti to všichni maj.

TH: Dostává tě to třeba do situací, kdy se ostatní o těchto sítích baví nebo zde něco domlouvají?

M: Myslim si, že mě to trochu omezuje, ale mám taky kamarády, se kterými si povídám jen tak. Takže jak kdy.

TH: A když se chceš pobavit s kamarády na dálku, psát si s nimi nebo mluvit s nimi, jak spolu komunikujete?

M: No tak to jdu na Discord.

TH: Dobře. Co se týče YouTube, máš zde svůj profil? Nebo zde sleduješ videa bez přihlášení?

M: Profil tu mám, ale je to úplně nějaký neznámej e-mail, kterej nepoužívám.

TH: Rozumím, když se tam tedy přihlásíš, tak vidíš vpravo nahoře nějaký svůj e-mail a profil, chápu to správně?

M: Jo.

TH: kdy jsi YouTube zapnul poprvé? Vzpomeneš si?

M: Nějak když jsem byl menší, tak devět deset asi.

TH: Jak často na YouTube chodíš?

M: Týdně tak 5 hodin.

TH: A jak často se přihlašuješ?

M: Tak obden.

TH: A proč chodíš na YouTube? Na co se tu rád díváš?

M: My se tam s tátou často díváme na seriály, teďka třeba Profesionálové.

TH: Ten tam je volně ke zhlédnutí, jo?

M: Hm.

TH: Jinak kromě toho seriálu, chodíš se tam dívat ještě na něco?

M: Dříve jsem se ještě trochu díval na youtubery, ale to už teď nekoukám.

TH: Jaký třeba?

M: No ty známý, Král, Kovy a tak.

TH: A proč na ně už nekoukáš?

M: Já na ně nekoukám, protože jsme teď s klukama začali chodit na fotbal s rouškama. A to mě baví víc.

TH: Tak to je super. Zeptám se tě ještě na hlavní stránku. Když zapneš YouTube, tak zde vidíš nějaký videa. Tušíš na základě čeho se zde videa vybírají? Kdo nebo co rozhoduje, jaké se ti zde ukáží?

M: Tuším to tak, že když se na něco dívám, tak mi to tam pak nahodí.

TH: Co ti to nahodí?

M: No historii, třeba když jsem se díval na youtubery, tak mi to tam pak ukazovalo youtubery. Takže jako na co se rád dívám.

TH: Takže myslíš, že se to nějakým způsobem přizpůsobuje tomu, co máš rád?

M: To zas asi ne.

TH: Proč myslíš že ne?

M: No je tam co jsem viděl, ale ne co mám rád.

TH: Takže se ti zde ukazují videa, co jsi viděl, a co ty videa, která ještě ne? Tušíš, na základě čeho se tam dostaly, proč je tam vidíš?

M: Když je to ten youtuber a má nový video, tak třeba protože na něj koukám. Jinak nevím.

TH: Rozumím. A tušíš, podle čeho by se ta videa na hlavní stránce mohla řadit? proč to první video je na prvním místě?

M: Tyjo fakt nevím.

TH: Nevadí. Myslíš, že to, jaký videa se tam zobrazí, můžeš ty jako uživatel nějak ovlivnit? Nebo je to zcela mimo tvoji možnost?

M: Nemám možnost, asi ne.

TH: Kdyby to šlo, zajímalo by tě znát možnosti, jak výběr těchto videí ovlivnit?

M: Asi ne, je mi to jedno.

TH: Všímáš si někdy návrhů videí vpravo?

M: Jo, někdy na to pokračování klikám.

TH: Všímáš si, co se ti tam zobrazuje? Jsou to úplně náhodná videa, nebo souvisí s tím, na které koukáš?

M: Tak někdy tam bývají ti Profesionálové a potom ta historie kterou jsem viděl už.

TH: Aha, všímáš si, kolik videí je nových a kolik z nich už jsi viděl? Jestli to je třeba jedno z deseti, pět z deseti, devět z deseti?

M: Tak pět z deseti.

TH: Takže myslíš, že polovina z videí z návrhů vpravo jsou ty, které už jsi viděl?

M: Jo.

TH: Klikáš někdy na nová videa, kterou nesouvisí s tím, na co koukáš? Třeba vtipná, se zvířatama, zajímavostmi a tak podobně?

M: Brácha jo, ale já ne.

TH: Je něco na YouTube, co ti nyní vadí? Co by si rád změnil?

M: Ta reklama na ten YouTube měsíc premium, to mi vadí.

TH: Myslíš ta nabídka, aby sis YouTube zaplatil?

M: Jo, to mi tam vyskakuje.

TH: Kde YouTube zapínáš? Jenom na počítači, nebo i na mobilu nebo televizi nebo jinde?

M: My ho zapínáme hodně na počítači, kvůli těm Profesionálům. Ale občas si ho zapnu i na mobilu.

Nikola (14)

TH: Jaké sociální sítě využíváš? Máš svůj profil na Facebooku, Instagramu nebo YouTube?

N: Všechno.

TH: Tak pojďme postupně. Jak dlouho máš Facebook?

N: Asi tak rok, krátce.

TH: A proč sis ho založila?

N: Kvůli skupině, abych měla přístup. Nějaký zájmy, máme tam skupinu, kde všechno řešíme.

TH: Jak často se přihlašuješ a kolik zde trávíš času?

N: Nevím, asi tak hodinu denně, protože tam mám i jiné skupiny, třeba o věcech, co se prodávají a tak.

TH: Co na Facebooku ještě děláš?

N: Tak kromě těch skupin ještě tu hlavní stránku v rychlosti projedu.

TH: Tušíš, podle čeho se vybírají příspěvky na zdi (hlavní stránce)?

N: No tak lidí, co sleduju.

TH: Nějaké jiné příspěvky tam jsou?

N: Tyjo, asi ne.

TH: A podle čeho by se ty příspěvky mohly řadit, tušíš?

N: Jako možná koho sleduju hodně. Jakože čím víc jim navštívím profil, tím výš budou ty jejich příspěvky. Možná taky, kterej se tam dá dřív, nebo jako teda pozdějš, tak bude výš.

TH: Ještě něco tě napadá?

N: (kroutí hlavou)

TH: Myslíš, že výběr a řazení těch příspěvků můžeš nějakým způsobem ovlivnit?

N: Hm, já jsem nad tím asi nijak nepřemejšlela. Nemám potřebu to ovlivňovat, asi by to jako šlo zařídit, aby se zobrazovaly třeba nějaký věci, možná v nastavení? Ale netuším.

TH: A kdybych ti řekl, že takové možnosti jsou, jak to ovlivnit – je to něco, co by tě zajímalo?

N: Je mi to úplně jedno. Já to jen krátce projedu, moc tam toho není a přijde mi, že vidím všechno. A je mi jedno, jestli to vidím dřív, nebo později.

TH: Pojd'me na Instagram. Jak dlouho ho máš?

N: Ten mám třeba tak dva tři roky.

TH: Takže tam máš asi vyšší fiktivní věk. Netrápí tě to?

N: Ne, tak já to mám u většiny aplikací, abych tam neměla třeba rodičovskej zámeček nebo tak.

TH: Jak často Instagram zapínáš a kolik na něm trávíš času?

N: No tak třeba dvě hod'ky denně, ale záleží jak kdy.

TH: A co zde děláš? Čím zde trávíš čas?

N: Tak třeba jak se lidi mají, projedu na storičkách, pak příspěvky že jo. Nebo když chci vidět nějaký místo tak si ho vyhledám a koukám na lidi, co tam byli a tak.

TH: Tušíš, podle čeho se příspěvky na hlavní stránce vybírají? Kdo nebo co určuje, že je uvidíš?

N: Tak lidi, co sleduju tam mám logicky.

TH: A podle čeho se příspěvky řadí?

N: Podle mě to má stejný systém jako na tom Facebooku. Co sleduju a co se vydá dřív, tak bude vejš. Facebook a Instagram mi přijdou fakt podobný, akorát že Facebook je pro starší a Instagram pro mladší.

TH: Myslíš, že se ti Instagram přizpůsobuje? A jak moc?

N: No určitě. Podle mě fakt dost dobře, protože když se třeba v těch Reels podívám na nějaký video, tak podle toho, jestli to lajкну nebo toho člověka začnu sledovat, tak se mi podobných videí začne ukazovat víc, protože to jako rozpozná, že se mi to líbilo.

TH: Myslíš, že to můžeš nějakým způsobem ovlivnit, co zde uvidíš a jak to bude seřazeno? Ať už v tom vyhledávání nebo na hlavní stránce?

N: No tak kromě toho, co říkám mě nic nenapadá.

TH: A kdybych ti řekl, že takové možnosti jsou, jak to ovlivnit – je to něco, co by tě zajímalo? Nebo ti je jedno?

N: Já to nějak nevnímám, jako u žádný aplikace (smích).

TH: Takže jsi se řazením příspěvků spokojena?

N: Jojo.

TH: Ok poslední otázka k Instagramu. Vší máš si zde reklamy? A myslíš, že se to přizpůsobuje, nebo že všichni vidíme stejnou?

N: Jo vidám a podle mě se nám nepřizpůsobují. Ty maj svojí propagaci a prostě se ukážou náhodně.

TH: Tak a poslední YouTube. Vzpomněla by sis, kdys ho zapnula poprvé?

N: Ani nevim. Rozhodně ne, když jsem byla úplně malá, asi když jsem začala chodit do první třídy, tak v šesti sedmi.

TH: Jak často na něj chodíš a kolik na něm trávíš času?

N: No už tolik asi ne, jak máme HBO a Netflix. YouTube si třeba zapnu kvůli nějakým videím o koních nebo písničkách, nebo když mě nějaký video zaujme, že tam je třeba zajímavost. A jak kdy, někdy na dyl třeba i celej seriál tak jsem tam několik hodin, jindy třeba jen chvilku.

TH: Jsi zde přihlášená?

N: Jako teď nevim jistě, ale asi jo.

TH: Když si vybavíš hlavní stránku, jsou tam nějaká videa. Tušíš, na základě čeho se ta videa, která uvidíš, vybírají? Kdo nebo co je vybírá?

N: Tak já to tam mám tak, že tam mám lištu toho, co jsem viděla, tak třeba nějaký pokračování. A pak podle toho, co jsem viděla přímo, potom jako podobný témata a tak.

TH: A podle čeho se ta videa řadí? Co rozhodně o tom, že první je video je první, a ne až někde na třetím řádku?

N: No je třeba hodně lajkovaný, má hodně zhlédnutí, tak je to nahoře protože to ty lidi jako zaujalo. Proto tam někdy vidím i něco, co jsem neviděla a nekoukám na to.

TH: Ještě něco tě napadá?

N: Možná zase jak u toho Instagramu, co jsem sledovala víc, tak toho tam bude víc prostě.

TH: Myslíš, že výběr a řazení těch videí můžeš nějakým způsobem ovlivnit?

N: Tak můžu to ovlivnit tím, na co se koukám. Asi by se ještě něco našlo, ale já to nějak neřeším.

TH: A kdybych ti řekl, že takové možnosti jsou, jak to ovlivnit – je to něco, co by tě zajímalo?

N: Asi fakt ne.

TH: Vnímáš návrhy, doporučená videa vedle aktuálního? U těch tušíš, kdo nebo co je vybírá? A třeba řadí?

N: No tak to vybírá nějaký ten alá operátor toho YouTube, kterej mi tam hází ty videa i na hlavní stránce.

TH: Jak si ho můžu toho alá operátora YouTube představit?

N: (smích) No, já si to představuju jak nějakou toho hlavu celého toho systému a ten je prostě přístroj a podle toho co se koukáš, tak ti hází podobný věci, abys koukal dál a dál a ten YouTube pak z toho měl peníze.

TH: A kdo nebo co to tedy je? Člověk? Přístroj? Program?

N: Spíš nějaký program.

TH: Poslední otázka. Ať už Facebook, Instagram nebo YouTube – je tu něco, co ti vadí a chtěla by si změnit, nebo naopak chybí a chtěla bys to přidat? Kdybys byla majitelka těchto platforem, změnila bys něco, nebo bys je nechala tak, jak jsou?

N: Rozhodně bych zakázala přístup malým dětem, jako fakt malým, třeba šestiletým.

TH: Proč?

N: No zavařuje jim to mozek a jsou tam někdy fakt nevhodný videa a pak to ještě ukáže ostatním kamarádům. Takhle malé děti by si měly užívat venku a netrávit čas na tom.